

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Umor carja in Poljaki.

Vsi parlamenti, ki so zbrani, rimski kakor berlinski zbor, francoski kakor ameriškanski senat, angleški parlament kakor rumunska in srbska skupščina, vsi so izrekli sočuti ruskemu narodu ob velikej in groznej njega izgubi. Le naš avstrijski državni zbor je molčal, zastop one države, kjer poleg Rusije največ Slovanov biva. To je — recimo — sitno in se baje tudi v višjih krogih čuti kot neprijetno. To pa imamo na račun deti temu, ker imamo Poljaka za predsednika. Smolka je sicer jeden najbolj trezno mislečih Poljakov, ali vendar je — Poljak in nij mogel ali zaradi svojih rojakov nij upal si in smel predsodka do Rusov premagati, da bi bil izrekel to, kar so izrekli francoski in ameriškanski republikani, katerim gotovo nij možno očitati ljubezen ali simpatijo do „tiranov“ ali ka-li. Zlasti od čeških poslancev se je sililo na to, da predsednik Smolka od sebe dá tako spodobno izjavo sočuta, tembolj, ker jo je ob svojem času, ko je bil napad na cesarja nemškega Vilhelma predsednik Rechbaur tudi naredil. Ali Poljaki so bili v svojej večini zoper to in tako je lojalno-humanitarna izjava izostala. Zdaj, ko so jih celo Francozi, Amerikanci in Angleži osramotili, menda je uže samim Poljakom žal svojega „takta“, ali prekasno je, blamaža je tu, le sitno je, da zadene nas vse Avstrijce, ne le Poljake. In kar se slovenskega naroda tiče, moramo uže reči, da nijmo nič zadovoljni žnjo. Simpatij do bratskega ruskega naroda pri nas nobena sila ne zatré.

Mnogo se ugiblje, kakor smo uže včeraj naveščali na tem mestu, o premembah v ruskeje politiki vsled nastopa novega carja na vlado. Razen tega, da bi nas vse Slovane veselilo, če se Rusija odslej odmakne od ohole Nemčije, bilo bi njej in Slavjanstvu velikansk dobiček, ko bi Aleksander III. tudi svojim Poljakom nasproti nastopil tako politiko, katera bi odpravila nesrečno poljsko mržnjo do bratskega ruskega naroda. Kakšen dobiček bi to bil za nas vse Slavjane, in tudi za Avstrijo. Da, tudi za Avstrijo. Glasila naše nemško-nacionalne stranke sicer Avstrijo z Nemčijo v en koš mečejo in menijo, da če bode novi car Nemčiji neprijatelj, bode tudi Avstriji, ali to nikakor nij res. O tem bi ravno Poljaki in sicer Poznanjski lahko kaj povedali.

O umoru ruskega carja.

Truplo ranjcega Aleksandra II. se bode jutri, petek, preneslo iz zimne palače v cerkev sv. Petra in Pavla.

Ker se je v levo lice carja zadrlo nebrojno koščkov glaževine, zato se sodi, da so bile bombe, ki so carja ubile, ovite v glaževino, da so se laglje razletele in prouzročile nevarnejše rane.

Preiskavanje zoper ujeta zločinca se strogo vrši. Rusakov je vse obstal in mislili so ga uže vtorek postaviti pred vojno sodišče, katero se je bilo uže zbralo, a je zasedanje predsednik odložil. Pravi se, da zato, ker se je zvedelo za stanovanje, kjer so se prirejale bombe. V noči od ponedeljka na vtorek je policija namreč preiskala neko hišo v Aleksander-Nevskem delu Peterburga. Ko so sto-

pali po stopnjicah tiste hiše prokurator Pleva in drugi policisti, sliši se iz jedne sobe strel. Neka ženska odpre vrata in policaji stopijo v sobo, kjer je na tleh v svojej krvi ležal neki Navroski. V sobi je bilo vse polno streliva, bomb in dinamita.

Napastnik, ki je vrgel prvo bombo, je doma v Tišvinu in star še-le 19 let. Hodil je s prva v okrožno šolo v Vitegri, potem v realko v Čerepovci a 1879 prestopil je v rudniško akademijo v Peterburgu. Od meseca decembra 1880 pa ne obiskuje nobene šole, ter se je zdaj zvedelo, da je kot nihilist za-tožen stal uže pred sodnijo.

„Köl. Ztg.“ javlja se iz Peterburga: Revolucijonarni eksekutivni komitet razpošilja po pošti vsem uredništvom in odličnim osobam neko tiskano, emično proklamacijo od 13. marca, ki slavi umor Aleksandra II. in svari Aleksandra III., da se bo tudi njemu enako zgodilo, ako bi ostal „tiran.“

Car Aleksander III. je odgovoril zbranim dostojanstvenikom, ki so prišli, 14. t. m. izkazat svoje obžalovanje: „Krono vzemem s sklepom, da poskusim delati po očetovem izgledu in izvršiti delo, katero je on pričel. Ako me čaka jednaka osoda, potem upam, da boste tudi mojemu sinu ostali. zveti“

K pristojbinskemu zakonu.

V seji državnega zbora 14. t. m. je finančni minister predložil neko osnovo pristojbinskega zakona, s katerim judje in borzijanci ne bodo nič kaj zadovoljni, ker naklada davek na pre-mičen kapital. Pristojbina za kmete pri dedovanji pa se zniža.

Listek.

Zvesta ljubezen.

(Historična povest koncem 14. stoletja; iz ruščine po Bestuževem preložil Fr. Gabršek.)

(Dalje.)

II.

Lepa Olga, Simeonova hči, o tem nij ničesa zvedela. Brezskrbno je sedela v lini domače hiše. Cvetoča lipa dajala jej je senco in péstunja in dékle sede so okrog nje; ona pa je pletla svilen pregrinjalo. Nežna ročica jej je posnemala ljubke cvetice prirode, a domišljija se jej je zibala v krasnih sanjah bodočnosti. Rahla rudečica, roži jednaka, prešinila jej je lice, misleč, da bode morda kot nevesta hodila po teh pregrinjalih z ljubčkom svojega srca. Spominjala se je prvega shoda z lepim Romanom, kako je on, očaran od njene ljubeznivosti in krasote, celo pozabil pozdraviti jo. Spominjala se je pomladi, ko se je njeno srce odklenilo prvej ljubavi, kakor se

odpre cvetna brst pihajočemu zefiru; onega krasnega majnikovega dné, ko jej je Roman v prvo stisnil roko, ko je ona veselej narodnej igri navlaš utekla; ko jo je potem ipak le objel; ko je pletla z Romanom brezovence ter jih metala v reko Volhov, da bi izvedela iz te igrace, seosebno pa iz mladeničevih očij svojo bodočo osodo. Njene misli vračale so se na vsa ona mesta, kjer sta se ljubimca kdaj videla; prišle so jej v misel tajne besede ljubiteljeve, hoja, obleka njegova. Zdi-hovaje spusti iglo in njena domišljija jej predstavi Romanovo podobo: vidi ga pred soboj stoječega v modrem kaftanu s srebrnimi gumbi, oklepajoč njegovo krepko, pa vitko postavo, — v zelenih srebrom ušitih škornjah. Vidi ga, kako jo z le njemu vlastno prijaznostjo pozdravlja, kako maje zlatolaso glavo, kako mu pristojne nazobčaste rokavice za šamahanskim prepasom. Sliši njegov glas v šepetajočem zraku. Kako pazljivo je slušala Romanovim pripovedkam o vojnah Novgorodčanov na dolnjem pomorskem obrežji in v

gorovji, o bojih z železom oklopnimi vitezi, Švedi, zlobnimi Polovčani in Litvani.

Olgino srce se strese pri misli na strahnosti in nevarnosti, v kojih je živel Roman, ko je bil ujet in ko je bežal domov od obali Črnega morja. Možka srčnost vzbudi čislanje njegovo v deviških prsih. Udeležba nas sprijazni in zaveže s trpečim junakom, in tiho, kot zefir spomladi, ukorenini se ljubav v srce.

Olgo navduševale so Romanove junaške pripovedke, — zamaknena je poslušala Romana, ko je zapel otožno pesen, na harpo jo spremljajoč. V njegovih žalih zvokih odmevali so njeni najskrivnejši čuti in duša njena razumela in čutila je globoko vsebino njegovih zaljubljenih pesnij, dolgo še, ko je on uže odšel, donel je njegov sladki glas v njenih ušesih, njene oči gledale so še dolgo ognjeni pogled pevčev. Potem pa je vprašala Olga svojo staro péstunjo:

„Je-li kaj resnice v pesniških besedah?“

To pa jej določno odgovori:

„V pravljici domišljija, a resnica v petji.“

V prvej vrsti določuje ta postava, da ima vsakdo, kdor hoče na borzo hoditi in kupčevati z denarjem, na leto plačati najmanj 12 gl., če se pa ta pravica dovoli za manj nego 1 leto, potem plača za vsak mesec 1 gld. Ta denar ima pobirati borzno vodstvo.

Od pisem ali posojil na državni ali drug vrednostni papir se plača: ako društvo posedi kako svoto na osem dni, tedaj se plača pristojbina jedna dvajsetina krajcarja od vsakih sto gld.; ako tak zavod posojuje na več nego osem dni a ne nad tri mesece, plača se pristojbina po skali I., če pa velja posojilo za več kakor tri mesece, in ako posojuje osebnik, tedaj se ima pristojbina odrajtovati po skali II. S prodolženjem posojila ravna se tako, kakor z novim posojilom.

Tuje delnice, t. j. take, ki pridejo v Avstrijo na prodaj iz tujih dežel, in enaka pisma imajo se bodoče kolekovati po skali II. Ta pristojbina se ima odrajtati po nominalnej vrednosti delnice ali podobnega pisma.

Dozdanja $3\frac{1}{2}$ procentna pristojbina pri predaji posestev iz jedne roke v drugo znižuje se na 3 procenke. Ako kmetjski starši izroče otrokom gospodarstvo, plača se pristojbina $1\frac{1}{2}\%$ od vrednosti izročenega posestva in to brez razločka, če se je izročanje izvršilo zastonj in tudi ako se je zgodilo vsled smrti. Če pa kmetjsko posestvo, ki se izroča, nij vredno nad 1000 gld., tedaj se plača samo polovica pristojbine $1\frac{1}{2}\%$. Ta postava prištevaja mej kmetjska posestva vsa taka, katera kmet sam ali pa tudi s se svojo rodbino in družino obdeluje. Če ima na takem posestvu jedna ali več nad 60 let starih oseb izgovorjen užitek, tedaj se pristojbina preračuna od petkrat pomnožene vrednosti užitka za jedno osebo in od sedemkrat pomnožene vrednosti užitka, če je več oseb, ki so pa vse nad 60 let stare.

Kdor bode odslej prosil za kak orden, za plemstvo, za spremembo svojega imena, plača kolek 15 gld. Na prošnjo za dovoljenje, da bode smel nositi kak tuj orden, pa bode imel prilepiti 30 gld. Od pravice, nositi orožje, se plača na leto 2 gld. pristojbine od vsacega orožja. Pristojbina se bode nadalje imela plačevati tudi od kupčijskih in obrtnijskih dopisnih pisem, če se v njih potrjuje sprejem denarja. Za potrjilo bode imel oni, kdor potrjuje sprejem denarja po poštnem povzetju od kake poslane reči, plačati 5 kr., če je sprejel svoto

od 10 do 50 gld. Isto tako bodo posebnim pristojbinam podvržene tudi vsake stave in sodnijski odloki prve instance, zavarovalne pogodbe itd.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. marca.

Naučna komisija **gospodske zbornice** je sprejela naslednji šolski predlog grofa Widmanna nasproti Lienbacherjevemu: Šolska dolžnost se prične z dovršenim šestim letom in traja do dovršenega 14. leta. Učenci pa smejo prej zapustiti šolo samo tedaj, ako so si prisvojili v ljudski šoli predpisane najpotrebnejše znanosti, namreč veronauk, branje, pisanje in računanje. Na konci šolskega leta more okrajni šolski svet take učence, ki sicer še niso dovršili 14. leta, a je bodo v prvem poletju, dovoliti izstop iz šole iz posebnih razlogov, ako so si znanosti ljudske šole popolnem prisvojili. Koncem šestega šolskega leta morejo se učenci na kmetih, ki so dosegli dvajseto leto in morejo dokazati znanosti ljudske šole, na zahtevanje njihovih staršev ali varuhov izpustiti iz vsakdanje šole, morajo pa obiskavati poseben, časovno okrajšan nadaljevalen pouk vsaj še naslednji dve šolski leti. Uredbo in obseg tega okrajšanega pouka (skrčenje pouka na zimski tečaj, vpeljanje poldnevni ali večernih šol) določuje na predlog krajnega, okrajnega ali deželnega šolskega sveta naučno ministerstvo. Prošnje za olajšave postavne šolske dolžnosti ali za izpuščenje iz šole vložiti se imajo pismeno ali protokolno ustno krajnemu šolskemu svetovalstvu, katero jih pa predloži takoj okrajnemu šolskemu svetovalstvu. Pri določevanju števila šolskih sob in učnih močij nij se ozirati na one učence, ki ne hodijo v vsakdanjo šolo.

V **peštanski** spodnji pbornici je obljubil Szapary, da se bode še v tej sesiji predložila predloga glede zemunske železnice.

Vnanje države.

Iz **Londona** se javlja 15. t. m.: V spodnji zbornici je predlagal Gladstone adresu do angleške kraljice z ozirom na petersburgski atentat. Gladstone je dejal: Zbornica je gotovo tudi te misli, da je umor velikega vladarja v navadnih odnošajih ugodna prilika, da izrazi zbornica svoje čute. V zdajšnjem slučaju pa je toliko zanimanje množičnih odnošajev, katerih zbornica nikakor ne sme prezreti. V prvej vrsti je carjevo plemenito pozabljenje samega sebe, ker je car skrbel najprej za ranjenike, ko ga prvi napad nij zadel. Nadalje naj si zbornica v duhu predstavlja okoliščine tega umora, ki so dosegle vrhunec v žalostnej zgodovini takih napadov nezasišane grozovitosti. Koncem mora zbornica izraziti svoje misli o črni nevarnosti

proti takemu vladarju, katera je mogla roditi in izvršiti tako zlodejstvo. Mogoče, da je bilo v široki državi, katero je ta car vladal, razlogov za kritično grajanje, a nobenega nij prouzročil car Aleksander II.; ti razlogi so bili del vladarske dedščine, katero je on prevzel. V svojem dolžnosti posvečenem življenju je deloval samo na zboljšanje te dedščine na blagor svojih podložnikov. Ako on, Gladstone, izjavi, da se bode vladanje Aleksandra II. smatralo kot slavno in častno, ta izjava nikakor nij laskanje ali naravno sočutje. Car Aleksander je dal 20 milijonom sužnikov socialno in državljansko svobodo, on je osnoval krajevno vladarstvo in uvel porotna sodišča. Kraljica, zvezana s carjem z vezjo sorodstva, morala je ta udarec globoko občutiti, zato prosi on zbornico, naj lojalno, resno, blagomisleče in soglasno kraljici zagotovi svojo bolest in gnjus, kateri zbornico navdaja ta zločin ter naj izrazi, da iskreno spoštuje čutja kraljice. Ta predlog, katerega je tudi Northcote v imenu konservativcev toplo podpiral, sprejel se je jednoglasno.

Nemška „Prov. Corr.“ piše z ozirom na petersburgsko katastrofo: Nemčija pozdravlja novega carja z iskrenim zaupanjem, da bode tudi on znal ceniti prijateljstvo z Nemčijo. Isto pravi in izraža tudi „Köl. Ztg.“

Telegrafično je bilo pred par dnevi poročano, da so v **Lisabonu** nastali nemiri zaradi tega, ker je portugalska zbornica poslancev sklenila Angležem prodati Lorenzo-Marquez. Portugizi se namreč bojé, da tako postopanje škoduje portugalskim interesom v južni Afriki in proti boercem v Transvaalu in Oranjske republiki. Lorenzo-Marquez ozemlje je velike važnosti za Angleže in boerce, leži ob Delagoa zalivu, najboljše luke v južni Afriki in to majheno ozemlje zapira pot do morja celej Transvaalske. Ako se tedaj nadaljuje vojna mej boerci in Angleži, morejo ti boercem po najkrajšem potu za hrbet priti in jih prijeti od dveh strani. Portugizi imajo Lorenzo-Marquez od časa Vasco de Gama in do leta 1873 jim nij nobeden odrekal pravice do tega ozemlja. Istega leta pa so se oglasili Angleži in Marquez za-se terjali, ker je to ozemlje l. 1823 od Kafrov kupil baje neki Anglež Owen. Portugizi in Angleži so poklicali Francijo, naj ona odloči, čegavo da je to ozemlje. Francija je Lorenzo-Marquez prisodila Portugizom. — Skoraj gotovo je, da bode portugalska gospodska zbornica zavrгла zbornični sklep.

Dopisi.

Z Notranjskega 14. marca [Izv. dop.]

Te dni, od kar je nam znana odločba Waser-Stremayrjeva o naši slovanski slovenščini, zadel sem na več zavednih rodoljubov iz mnogih krajev Notranjske. Takoj s prvim pogledom uméli smo se popolno, kaj se z nami

Potem pa zakroži starka Olgino najljubšo pesen, katerej je Roman zložil melodijo, in brezskrbna devica se je utopila v nesrečno strast in je tako rada slušala rahle, sladke glase svojega srca, govorečega:

„Jaz ljubim Romana!“ — Ubogo dekle! Spremljajo te na pol razumljive želje, vzdihljaji, sanje, ki ti predočujejo njegovo podobo, a ti ne slutiš, kako hitro se vse spreminja! — Dala se je goljufati temu sanjarstvu, in kako bi se tudi ne, saj ga je videla v novoletnej noči v zrcalu; peljal jo je v sanjah na sveti večer čez ženitninski most, kakor je bila navada uže od nekdaj.

In ko bi jo tudi vsa ta znamenja goljufala, njeno srce — nikdar ne.

Tako je mislila Olga, a osoda je drugače sklenila.

Solnce je ravno zatono nekega prijaznega dne meseca septembra. Zamišljena je sedela Olga pod košato jablano na vrtu, ki se je razprostirala za očetovo hišo. Nekaj za-

šumi na onej strani zidovja, Olga se predrami, — nekdo spleza čez zid, bliža se skozi goščavo in Roman stoji pred njo. Prestrašena deklica hoče bežati.

„Ostani in ne huduj se nad menoj, draga!“ prosi mladenič, njeno roko vlovivši. „Slušaj me, kajti ta trenotek odloči moje življenje!“

Zaman skuša Olga svojo roko osvoboditi; „beži!“ pravi jej pamet, „ostani!“ srce. „Kaj poredko ljudje?“ vpraša pamet, „kako žališ ljubega, če ubežiš!“ huduje se srce. Nij se še umirila in uže je sedela poleg Romana, sama ne vedé kako, na klopi in očitala dragemu prilizovalcu se sladko ljubeznjivostjo to nepremišljenost!

„Ne prinašam ti vesele vesti, draga mi Olga!“ začne Roman. „Moje snubljenje za tvojo roko se mi je odbilo. Živeti pa nečem in ne morem brez tebe; zatorej moraš z mano bežati; drugače pokažeš, da je bila tvoja ljubav le prazno besedovanje. Pri dobrem knezu Vladimiru najdeva zavetja in najini sri srečne bodočnosti!“

Molče je sedela Olga; ljubimčeve besede so jo osupnile in popolnem uničile. Vse je proč! Razrušene krasne podobe domišljavosti, vesele sanjarije, katere je srce gojilo! Za veke izgubljeno je upanje, jednako zvezdi, katera se utru raz domačinsko obnebe ter pade na temno zemljo. In vse brez slutnje! Dolgo še so težile, penečim valovom jednako, strasti deviške prsi; dolgo še se je bilo boriti obupu z mrzlo preudarnostjo. Naposled se je ipak le polasti misel na beg.

„Bežati?“ vsklikne Olga se solznimi očmi in slabim glasom. „Bežati! Meni to nasvetuješ, ljubi moj? Nasvet, zaničljiv mojej rodovini, osodepoln zame! Nikdar me nijsi ljubil, ako moreš pozabiti mojega dobrega imena, neomadeženosti moje vesti! Jaz da bi naj zapustila ljube loge in vrte, zapustila domovino, onečastila roditelje, užalostila Boga in sveto Sofijo, našo varuhinjo! Ne, Roman! Odreči se hočem ljubezni, ki terja pregreho, odreči se hočem tebe!“ — — Ihte obmolkne.

(Dalje prih.)

godi, kaj se v našem notranjem kuha in kaj vré. — Vsekdo je konstatiral obupno razdraženost in razburjenost v vseh delih našega národa — mej inteligencijo in prosto maso! Ali, gospoda, to nij umetno! Pri nas za take reči nij treba Kirchmayrjev! Naš jezik, prvi pogoj našega národnega življenja, proglašen je za „vogelfrei“! Mi smo zadeti v srcé! In to denes po tolicem trudu in boji, po tolicem požrtovanji, delu in naporu za svoje pravice; denes, ko pišemo, kmalu sto let, kar se je zavihtela zastava narodnosti s glasom; *égalité, liberté!* In to se godi v pravnej Avstriji; „im Rechtsstaate!“ In to se godi z biserom habsburške krone vedno zvestim žilavim slovenskim národom? To se godi z blagim našim národom, ki je prestal tisočletno sužnost, ki je denes iz lastne moči in lastne kreposti telesno in duševno relativno v masi bolj čvrst in izobražen nego njegov ošabni tlačitelj, kateremu so se rodili Lessingi, Götheji in Schillerji. Naš narod nema krofačev in patentiranih trotljev! In ta narod mora še vedno zaradi lažiliberalstva, čifutske pohlepčnosti in razne sebičnosti biti zrno mej dvema mlinskima kámenoma!

Bog, tacega udarca nijsmo še dobili zadnjih trideset let, kar živimo in delamo! Kdo bi ostal miren, kdo hladnokrven, kdo!? — In ti nesramni obrezanci na Dunaji v svojih časopisih svojim vrnim pišó, da se naša poslanca Schneid in Vošnjak pripravljata na boj zato, ker je najvišji sodnji dvor potrdil Wasserju, da je nemški jezik tudi landesüblich v naših slovenskih pokrajinah. Bogme! nobena strela nij prehitra za tako hinavsko hudobijo, za tako pačenje resnice in pravice! Niti drobtince, kakor ubozemu Lazarju, nam nehčejo vreči iz mize, katera se šibi v obilnosti z našimi žulji na našej očetnej zemlji, „ki ima komaj grob za nas“ — Oh, Bog je visoko in car je daleko!

Iz Prage 15. marca. [Izv. dop.] Na Višegradu, kamor narod češki poklada duševne svoje velikane, kjer počiva nepozabljiva Božena Němcová, vrli pevec Hálek, kjer spi poleg Vaclava Hanke učeni Purkyně, kamor so pred letom dnij zagreblji mučenika narodovega Karla Sladkovskega, tu na pokopališči Višegradskem obseva denes pomladsko solnce novo gomilo nad pevcem Boleslavom Jablonskim. V zemlji domačej, katero je iskreno ljubil, na slavnem Višegradu, ki ga je tako krasno opeval, spava večno spanje.

Karl Eugen Tupy (to je njegovo pravo ime) se je narodil 1813 leta 14. prosinca v južno-češkem trgu Kardašovej Rečici. Tam je obiskoval farno šolo in potem gimnazij v Jindřichovem Gradci. Uže v četrtej šoli jel se je poskušati v verzih, toda v — nemških. Ne čuda! Vsaj gimnazijska knjigovna nij imela českých knjig. Schiller in Mathisson sta se mu baje zelo priljubila. Ko mu pa nekdo pokaže Jungmanovo „Slovesnost“ in Kollárove sonete, zapustilo ga je za vedno veselje do nemščine. Leta 1832 je prišel na visoke šole v Prago in se posvetil filozofiji. Tu še le v srci českých deželá, v društvu nekoliko rodoljubov napolnila mu je srce ona ljubezen do domovine, ki odmeva v vseh akordih po njegovih pesmih. Prve pesmi njegove so izšle v Tylovem listi: „Jindy a nyní.“ Da bi vzpolnil staršem želje, vstopil je v Premonstratenski samostan na Strahovi leta 1834. Pa burno mlado srce pesnikovo nij našlo tu, česar si je želelo. Le kratek čas in izstopil je. Hotel je živeti in

delati! S Kajetanom Tylom, pravim svojim prijateljem je skladal navdušene domovinske pesmi, redigoval z njim „Květy“. Prvi dramatik je Čehom Kajetan Tyl. On je spisaval in prevajal igre, on je bil gledišni vodja, on je bil režiser in igravec. Jablonský mu je bil dolgo časa desna roka. V privatnej hiši so se davale ob nedeljah češke predstave. Ko je vlada dovolila, igralo se je v stanovskem gledališči in tudi tu je požrtvovalno sodeloval Jablonský. Pa dolgo to nij trajalo. Češke igre so bile prepovedane in Tyl je zbral svoje tovariše, hodil do smrti od mesta do mesta ter dramil in budil iz spanja. Jablonský nij mogel za njim. Vse se je obrnilo proti njemu. Bolezen, skrb za vsakdanji kruh in prošnje staršev gnale so ga drugič v samostan. Vdal se je. Stvoril obljubi in postal svečenik leta 1841. Vendar je dolgo živel le minolosti. „Písňe milostné“ (Pesni ljubezni) so nastale v ozkem zidovji samostanskem v spomenici na minola leta. Polne so najglobokejših čutil in so sploh njegove najboljše, da si ne najznaniši delo. Da bi se njegovo bolešno telo okrepčalo, poslali so ga kot dušnega pastirja na zdrav gorski zrak. Tu je nastala druga zbirka njegovih pesnij pod imenom „moudrost otcovská“, ki je bolj mirnega, filozofičnega zadržaja. Tudi znano jako razširjeno moliteвно knjigo, pravo „dušno pašo“ imenovano „růže Sionská“ je takrat spisal. Z letom 1847 se prične o njegovem življenji tretja doba. Zapustiti je moral toliko ljubljeno domovino. Premonstratenci Strahovski imajo star privilegij, da volijo iz mej sebe opata za Premonstratenski samostan na Zvierzinci v Krakovem. Jablonskemu je bila podeljena ta častna služba. Teško se je ločil, vendar dolžnost je velevala. Poljaci so ga početkom kot tujca nekako pisano gledali in nij se mu baš dobro godilo. Ko pa so vzpoznali njegovo blago srce in trden značaj, spoštovali in ljubili so ga tem bolj. Celih 32 let je opravljal teško službo in da si preobložen z opravi, pisal in delal je tudi sedaj. Našlo se je v rokopisi mnogo pesnij, nekoliko tudi poljskih. A domovine nij mogel pozabiti. Če mu je le mogoče bilo, prišel je vsako leto na male počitnice v Prago. Tudi minolo leto je bil tu. Pri slovesi je obljubil: „Črez leto dnij se vidimo.“ — Pa prišel je še prej. 27. svečana došla je iz Poljske žalostna vest, da svečenika-poeta nij več mej živimi! Da bi se pevcu izpolnila srčna želja, poslan je mlad prijatelj mu, da ga spremi na poslednjem poti v domovino. 11. t. m. dospela je krsta zakrita z venci, katere je položil narod poljski nanjo. Tudi na večjih postajah je čakalo mnogo ljudstva in z venci obdarilo mrtvega pevca.

V nedeljo 13. t. m. napravila mu je Praga veličasten pogreb. Ob dveh popoldne pričel se je sprevod pomikati iz Strahovske samostanske cerkve in ob 6. uri prišel je zadnji konec na Višegrad! Ko bi mogel naštetiti vsa društva! Ves čiharen narod je bil zastopan. Vsaj pa tudi nij vasi v Čeah, kjer bi se ne pevale njegove pesni, vsaj je menda nij veselice, kjer bi se ne prednašala znana njegova: „Tri dobe zemlje češke“. — Ko je odpeljal vlak mrtvo truplo iz Krakovega, zaklical je odlični Poljak zbranemu ljudstvu: „Lejte, tako časti narod češki svojega pevca!“ — è.

Iz Zagreba 18. marca. [Izv. dop.] Zdaj ko se spomlad začinja, pripravlja se naše mesto glavne škode, ki jih je naredil potres, popravljati. Vse škode, računijo, da je za 1 milijon 70.000 gld. Notranja poprava stolne

cerkve na pr. bode stala 70.000 gld. Jedno krilo semenišča duhovne mladeži se mora na novo zidati in so stroški proračunjeni na 100.000 gld. Nadbiškopova palača se ima s stroški 70.000 popraviti. Razen tega se bode še kacih 30 hiš zidalo. Mali popravki so, to se ve, uže precej po potresu in potlej narejeni bili.

Združenje Vojne Krajine s civilno Hrvatsko, katero se vendar uže nad 10 let pripravljalo, moglo bi se zdaj precej zvršiti. Ali zastoj smo dozdej pričakovali manifesta, ki bi to izvršenje ukazal. Pravijo, da naši bratje in vrli zavezniki Magjari zavirajo. In vendar ti vrli „zavezniki“ nahajajo pri nas na pr. pri „Ustavcih“ še svoje zagovornike in prijatelje!

Domače stvari.

— (Volitve v kranjsko kupčijsko obrtniško zbornico) bodo — kakor Nov. poročajo — še le prihodnji mesec in zato centralni volilni odbor še nij prišel do tega, da bi nasvetoval kandidate.

— (Dr. Vinko Gregorič) je imenovan za sekundarija na tukajšnji deželni bolnici.

— (Iz Gradca) se nam piše: Akad. društvo „Triglav“ ima petek 18. t. m. v „Hotel Kaiserkrone“ (Färbergasse) VII. redno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Čita se zapisnik o zadnjem zborovanji — 2. O ženskej emancipaciji iz anatomskega in fiziološkega stališča, predava g. med. J. Vidovič — 4. Kritika — 4. Poročila, tajnikovo, blagajnikovo, knjižničarjevo in pevovodje — 5. Volitev predsednika iz novega odbora — 6. Posameznosti. Gosti dobro došli!

— (V odborovej seji kranjske družbe kmetijske.) 13. dne t. m., je po predlogu podružnice novomeške bilo sprejetih 25 novih udov, mej njimi na veliko veselje odborovo 12 učiteljev, po predlogu radoljske podružnice pa 10.

— (Drevo ubilo) je gospodarja Matvža Pirca, doma iz sodraške fare. Nasekano drevo je hotel tako nagniti, da bi drugam padlo, kakor so delovci namerili, a drevo se nagne in pade na Pirca ter ga ubije.

Razne vesti.

* (Kdor družemu jamo koplje, sam vanjo pade.) V Anderlussu v Belgiji imel je minoli teden biti pogreb. O napovedanem času prišel je župnik z izprevodom na pokopališče. Ko dospó do jame, v katero bi mrtvec imel položen biti, vidijo na svoje ne malo začudenje, da je to mesto prevzel uže nekov živ človek. Sredi kupa na novo izkopane zemlje molil je zgornji del moškega telesa, z bledim obrazom, razmršenimi lasmi in zdvojeno poskušajoč osvoboditi se. Ta mož nij bil nigdo drug nego grobokop sam. Zjutraj je bil namreč za naznanjenega si mrtveca šel kopat jamo in ravno ko je zadnjo lopato prstí vrgel k vrhu, udere se vsa kopica zopet nazaj nanj in ga malo ne popolnem podsuje. Več mož je zdajci moralo poseči po lopatah, da so ubozega grobokopa oslobodili, a ta, začutivši, da je zopet prost, vzame naglo svojo lopato in prva skrb mu je bila, da je jamo popolnem priredil nje pravemu lastniku.

Št. 1397.

(142—2)

Diurnist

se sprejme pri pomočnej pisarni deželnega odbora. S potrebnimi spričali obložene prošnje naj se vložé do 20. marca t. l. v imenovanj pisarni.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani 13. marca 1881.

Zahvala.

Blagodušnemu g. prof. M. Žolgarju, ki je štiri iztise lanskega „Popotnika“ daroval mariborskim učiteljskim pripravnikom, se ponižno zahvaljuje obdarovani pripravniki.

Nekaj za čevljarje.

V Tržiči je hiša z dvema nadstropjema za lastno uporabo in tudi za v najem dajanje iz proste roke na prodaj za nizko ceno 1500 gld. in če treba tudi ceneje.

Priporoča se posebno čevljarjem mojstrov zaradi tega, ker je tukaj velikanska fabrika za izdelovanje čevljev, ki ima velik promet in obilo dela.

Pisma naj se pošiljajo „J. N. v Tržiči na Gorejskem“.

(145—1)

Na prodaj so novo izdelane

(135—2)

Orglje

z dvema registroma, katere orglavec sam lahko goni, pri Jarneju Tavčarju, na sv. Petra cesti h. št. 1.

Dunajska borza 17. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	05	„
Zlata renta	91	30	„
1860 drž. posojilo	130	—	„
Akcije narodne banke	810	—	„
Kreditne akcije	288	50	„
London	117	60	„
Srebro	—	—	„

Napol.	9	30 1/2	„
C. kr. cekini	5	52	„
Državne marke	57	30	„



Cvet zoper trganje,

ipo dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z ravnem staklenim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo (72—12)

lekarna „pri samorog“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

2 milijona frankov izgube.

To velikansko svoto so izgubili veliki **Magasins internationaux reunis Rue de Rivoli** s tem, ker so se pariške tuilerije porušile, ostanek te velikanske zaloge prodaje se 70% pod kupno ceno, tedaj skoraj zastoj in traja likvidiranje

samo še kratek čas.

Prosimo čestito čitajoče občinstvo, naj to jako ugodno priliko porabi ter naj si naroči česa samo za poskušnjo, da se prepriča o poštenosti, solidnosti in silno nizkih cenah blaga, ki se je dobilo iz vseh dežel sveta.

V dokaz najstrožje solidnosti naj služi izjava, da se javno zavežemo vzeti nazaj ter zamenjati z drugo vsako reč, ki bi ne ugajala.

Blago se vsak dan trikrat odpošilja ali proti priposlanju novcev ali proti poštnemu povzetju, pošilja se s c. kr. pošto, z železnico in po parobrodih ter se za priposlanje nič ne računi.

Žepne ure

od Henri Godefröi iz Genfa v Švajci.

Vsaka ura je fino repasirana, na trenotek regulirana, ter se jamči za 3 leta.

Najboljše in najcenejše ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekundo repasirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključicem in baržunastim etuijem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.50.

Žepna ura iz ponarejenega zlata, na minuto regulirana, z zastoj pridodano fino verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključicem in baržunastim etuijem, samo gl. 3.50.

Krasna ura na sidrce iz težkega srebra, na sekundo regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baržunastim etuijem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 12.

18lotna srebrna ura na sidrce, puncovana v c. kr. kovnici, s 16 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, od prave zlate je ne razloči noben zlatar, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 12.60.

Remontoir žepna ura, od double-zlata, na dršku brez ključa za navijati, z nerazrušljivim ameriškim kolešjem, na sekundo regulirana, z 10letnim jamstvom, preje gl. 20, zdaj samo gl. 10.50.

Prava srebrna remontoir ura, krasno delo, iz pravega 18lotnega puncovanega srebra, z 10letnim jamstvom da gre izvrstno, ura za večnost, preje gl. 27.50, zdaj samo gl. 15.

Fina emailovana ura na bitje, za najlepše stanovanje, jako krasna, gl. 3.85.

Regulirana ura budnica z ropotuljo, tudi kot namizna ura, preje gl. 12, zdaj samo gl. 4.50.

Število ur je omejeno, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmenj stane četirkrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zdolaj označeno firmo.

Svileni dežniki

(iz Milana v Italiji).

1 italijansk diagonal-cloth-dežnik z zvončkom od kitajskega srebra in fino rezljano palico, preje gl. 4.50, zdaj gl. 2.25.

1 najfinjši dežnik od prave svile z zvončkom od kitajskega srebra in fino rezljano palico, preje gl. 9, zdaj samo gl. 4.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

(Amerika.)

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovani s 15 medaljami, a zaradi svoje dvojne vrste, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 18 ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 9.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vsake velikosti. Krasna kapuca zastoj.

Tega še nij bilo!

2000 komadov

pravih angleških plaidov za pot.

(London).

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč se priporoča silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so zo prodajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinjših in najtežje angleške plaid-tkanine, jako veliki in široki, tudi kot potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo. Preje so stali gl. 14, zdaj samo gl. 7.

4000 tucatov

francoskih batistnih žepnih rut

(Pariz).

Vse obrobline z Oxford-robovi, dob se za čuda nizko ceno gl. 2 tucat; samo robljenje je skoraj toliko uže stalo.

Volnena obleka za zdravje.

Največ hudih nevarnih bolezni izvira iz prehlajenja, če pride človek hitro z gorkega na mrzli zrak in če je človek premalo obločen. Naše zimsko oblačilo iz anglo-patent-volne je jedino gotovo sredstvo, da se človek obvaruje prehlajenja in njega zlih posledic, ker se upira vsakej spremembi toplote in trupo enakomerno toplo ohrani v najhujših vročinah in najostrejšem mrazu. Kdor tedaj ljubi svoje zdravje, kupi naj si to oblačilo od anglo-patent-volne.

1 anglo-patent-volnene hlače za gospode ali gospe samo 1 gl. Najpotrebnejše za bogatino in siromaka.

1 anglo-patent-volnena srajca za gospode in gospe samo 1 gl. Elegatno in prepotrebno vsakemu.

1 anglo-patent-volnen živilnik, prepotrebno, gl. 1.30.

3 pare anglo-patent-volnenih natikačev, praktično in nerazr., samo gl. 1.

3 pare anglo-patent-volnenih nogovic, krasno vezane, goste in gorke, vsi 3 pari samo gl. 1.50, v vseh barvah, tudi progaste.

1 mrežast gorak živilnik za gospode in gospe, neobhodno potreben vsakemu naj si je bogat ali reven, odličen zaradi svoje praktične vrednosti, samo gl. 1.20.

1 flanelast živilnik, nov izdelek, čista ovčja volna, je tako gorkega, da človek drugače ne potrebuje, vsake barve, gl. 2.50. Nij boljše kot je ta živilnik.

1 komad zimskega sukna za dame, rdeče, modro, belo, vilo, čista ovčja volna, samo gl. 3.

1 par lovskih nogovic, posebno priljubeno za vsacega, kdor ima po zimi zunaj opraviti. Velikost čez stegno, par samo gl. 1.75. Vsak naj bi si naročil takih nogovic.

Najobammljivejši, najfinejši ponarejeni

briljantni lišp.

(Amsterdam in Brazilija.)

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešnejše, kar se je doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solnčnega obrisa v to namenjen, da se za drage novce kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni eden zlatar celega sveta ne more teh ponarejenih briljantov od pravih razločiti, ako jih ne podvrže preje najnatančnejšemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

1 briljantni prstan, najnovejša in najfinejša zlata fasona samo gl. 2.

1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema biseroma v ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.

1 briljantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.

1 briljantni križec za vrat v lepe obliki, samo gl. 2.

1 briljantna narokovica samo gl. 3, jako obammljiva.

1 briljantni diadem ali spona za lasé gl. 2.20.

1 par briljantnih pripenjakov za lasé gl. 2.50, najmodernejše tega sveta.

1 verižica za okolo vratu iz double-zlata, najfinejša benetsko pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.

1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 5, zdaj gl. 1.50.

2000 tucatov ameriških svilenih natikačev in nogovic.

(Philadelphia v Ameriki.)

Najbolj zdrava nošnja, ker hladi noge in vsesa pot, 6 parov gl. 2.50, nogovic 3 pare gl. 1.50. So jednobarvne, v najnovejših moderanih barvah, modro, roza, rdeče, sivo, rujavo itd., tudi progaste in velike vrednosti po zimi.

3200 tucatov svilenih žepnih robcev.

(Neapelj v Italiji.)

Te žepne rute nam je na prodaj poslala na nič prišla fabrika, ter so preje stali gl. 8 tucat, zdaj pa samo gl. 5, dokler je kaj blaga. Jamči se, da je svila, in se prosi za hitra naročila, ker se to blago skrajno razprodaja, ter se rabi tudi kot rute za okolo vratu.

Blago od britanija srebra.

(Iz Sheffielda na Angleškem.)

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeca kovina, ki za 30letno uporabo bela ostane, kot pravo 13lotno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem javno obvezujemo, novce takoj in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orodje očrnelo.

18 komadov britanija-srebrnih nožev, vilic, žlic, po 6 komadov, vseh 18 komadov skupaj gl. 3.75.

6 britanija-srebrnih obednih žlic, teško blago, samo gl. 1.25.

6 takih žlic za kavo, preje gl. 3, zdaj samo 60 kr.

1 britanija-sreberen zajematec za juho, preje gl. 3, zdaj gl. 1.20.

1 britanija-sreberen zajematec za mleko, preje gl. 1.50, zdaj 50 kr.

6 britanija-srebrnih tas, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.75.

6 enakih podstavkov za nože, preje gl. 4.50 zdaj samo gl. 1.75.

1 skatljica za sladkor, od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.

1 par svečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.

1 namizni svonec od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.42.

1 kozarec za jajca, preje 60 kr., zdaj 25 kr.

1 solnjak in poprjak skupaj, preje gl. 2.20, zdaj 75 kr.

1 karafindelj za jesh in olje, preje gl. 4, zdaj samo gl. 1.80.

1 svečljnjak za svečljence od britanija-srebra, težak za na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Samo jedenkrat v življenji!

Blago od morske pene.

(Dunaj in Rula.)

Dve veliki fabriki na Dunaji in na Holandskem sta prišli na nič, zato dobi vsak naročnik blago petkrat ceneje

1 fina pipa od umetne morske pene, okovana s pravim kitajskim srebrom, preje gl. 5, zdaj gl. 1.20.

1 ponarejena cevka od jantara za smotke in cigarete, v finem baržunastem etui-j, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.20 z etuijem. Nikoli več se ne dobi.

1 čibuk-lula s pravo turško cevko, lepo in elegantno za vsacega, kdor kadi, preje gl. 4, zdaj s cevko vred gl. 1.50.

1 cevka za smotke od prave morske pene, s pravim ustnikom od jantara in umetno izrezljivimi podobami, zdaj vse skupaj samo gl. 1.50. Uže etui je več vreden.

Perilo za gospode in gospe.

(Rumburg na Češkem.)

1 oxford-srajca za gospode, četverostoka in 2 ovratnika gl. 1.50.

1 najfineje vezana srajca za gospode iz najboljšega shirtinga, gl. 1.70.

1 shirting-srajca z gladkimi četverostroki prsi gl. 1.70.

1 jako fina srajca za gospe s krasno vezanimi podstavki, gl. 1.50.

1 dolg, krasno ozaljšan korset za noč, dolg, vezljan, gl. 1.50.

1 spodnje hlače za gospe, okrašene z lepim vezljanjem, gl. 1.50.

1 krasno spodnje oblačilo za ženske, ozaljšano s finim plisjem, gl. 1.70.

1 francosko modere od ribje kosti gl. 1.50.

Vse perilo je najboljše in trajen izdelek ter je preje stalo 4krat več. Pri naročilih zadostuje debelost vratu po centimetrih. Za iste cene se dobi vse perilo iz teškega porhanta.

Domače platno, tudi Rumbursko in Sternbergske, 30 vatlov, najboljše platno za družine, 1 komad gl. 5.80, prodaje se z jamstvom. Samo zdaj se dobi tako po ceni.

Canevas-posteljno perilo, jamči se, da se dá v rujava, modro, violet, vse karirano gl. 3.70, rdeče karirano gl. 4.50.

Namizne garniture, sestojee: 12 damastnih servijetov in 1 veliko mizno pregri-njalo. Vse s krasnim cvetličnim desenom, preje gl. 7, zdaj vse skupaj samo gl. 2.85, prepotrebno res za vsako hišo.

HAUPT-DEPOT INTERNATIONALER FABRIKATE

von A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse 9. Wien, gegenüber dem erzbischöflichen Palais.

(105—3)

Izdatelj in urednik Makso Armich.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.